

Böcekçil Memeli Hayvanlarımız

Memeli hayvanlar hemen hemen her ortamda yaşamaya uyum sağlamış türlerden oluşur. Karada yaşayanların yanı sıra uçabilen (yarasa) ve suda (balina, yunus) yaşayan türler de vardır. Hatta körfare ve köstebek gibi toprakaltında da yaşayan türler bulunur. Hem farklı yaşam ortamlarına uyum sağlamış olmaları hem de çok farklı besin kaynaklarını alabilmeleri günümüze kadar soylarını devam ettirebilmelerinin nedenlerinden biridir. Otçul, etçil ve hepcil olarak beslenen türler vardır.

Ancak sadece böceklerle beslenen türler de vardır ve böcekçiller (Insectivora) takımı olarak sınıflandırılırlar. Kirpiler, sivrifareler, köstebekler böcekçiller takımının üyeleridir. Toprakaltı galerilerde, açık alanlarda, tarlalarda, bahçelerde, çalılık yerlerde, bozkırlarda, yarı çöl alanlarda, ağaçlarda, su kenarlarında (bazıları yüzebilir), sazlıklarda yaşarlar. Kirpiler ve köstebekler sivrifarelere göre daha iri vücutludur. Köstebek ve kirpileri daha önce bu sayfalarda tanıtmıştık.

Su sivrifaresi

Etrüsk sivrifaresi

Sivrifareler böcekçiller takımının en küçük üyeleridir. Ülkemizde 10 kadar türü bulunur. Orman sivrifaresi, su sivrifaresi, bataklık sivrifaresi, Etrüsk sivrifaresi, bahçe sivrifaresi bunlardan bazılarıdır. Her ne kadar fare olarak adlandırılırsalar da temelde diğer farelerden çok farklıdırlar. Memeli hayvanlar içinde en küçük olanlar bu gruptakilerdir denebilir. Yalnızca görünüşleri fareye benzer. Boyları 3-10 cm (en fazla 18 cm) kadar olur. Metabolizmaları çok hızlıdır. Çok hareketli ve aktif hayvanlardır. Hem gece hem de gündüz hareketlidirler. Sivrifareler çok farklı özellikleri olan yaşam alanlarında, örneğin dağlarda, ormanlarda, bahçelerde, tarlalarda, sulak yerlerde, göl ve deniz kıyılarında, çalılıklarda, bataklıklarda ve otluk alanlarda yaşarlar. Su sivrifaresi gibi türler ise yüzer ve dalabilir.

Böcekçil memeli hayvanların ana besinleri böcekler ve böcek larvalarıdır. Bu nedenle tarım için hayli yararlı canlılardır. Genelde tarım zararlısı olarak bilinirler, oysa durum tam tersidir. Tarımda böcek zararlıları için kullanılan zehirler onların yaşamını tehdit etmektedir.

Kaynaklar

- Demirsoy, A., *Türkiye Omurgalıları, Memeliler*, Çevre Bakanlığı, 1996.
- <http://www.tramem.org>

Etçil Bitkilerimiz Böcekkapangiller

Ülkemiz bitki türleri her zaman şaşırtıcıdır. Dünyada başka hiçbir yerde yaşamayan çok sayıda endemik bitkilerimiz, ekonomik değeri yüksek olan bitkiler, az rastlanan türler gibi... Bunlar arasında bazı türler var ki, konunun uzmanları ve meraklı doğaseverler dışında pek bilinmez. Bu gruba en iyi örnek sinekkapanlar ya da etçil bitkiler olarak bilinen böcekkapangiller ailesi türleridir.

Böcekkapın bitki ailesi (Droseraceae) Yeni Zelanda ve Avustralya başta olmak üzere tüm dünyada birçok bölgede yayılış gösteriyor. Aile üyelerinin en önemli özelliği ihtiyaçları olan azotlu bileşikleri böceklerden sağlamaları. Bunun için yaprakların üst yüzeylerinde salgı bezleri bulunur. Salgı bezleri bazı enzimler (proteolitik ve ribo-nükleaz) salgılayarak böceklerde bulunan azotlu bileşiklerin alınmasını sağlar.

Böcekkapınlar çok yıllık otsu bitkilerdir. En iyi bilinen cinleri *Drosera* ve *Dionea*'dır. *Dionea* Venüs sinekkapan olarak bilinir ve tek türü vardır. Hayli yaygındır, evlerde ve bahçelerde yetiştirilir. Ülkemizde doğal olarak bulunmaz. *Droseralar* güneş gülleri olarak bilinir. Dünyada yaklaşık 200 türü bulunur. Ülkemizde Doğu Karadeniz bölgesinde, *Drosera* cinsine ait üç tür yaşar.

İlk olarak bataklık bölgelerde ve azot bakımından fakir topraklarda yaşadığından böyle yaşamaya uyum sağladıkları tahmin ediliyor.

Ülkemizde yayılış gösteren böcekkapın bitki türleri:
Drosera intermedia
Drosera longifolia
Drosera rotundifolia

Kaynak
 Güner, A., *Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler)*, ANG Vakfı / Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi, Kasım 2012.